

T.C.
YARGITAY
3. Hukuk Dairesi

ESAS NO : 2022/709
KARAR NO : 2022/1696

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : ANKARA 2. TÜKETİCİ MAHKEMESİ
TARİHİ : 02/04/2019
NUMARASI : 2018/987-2019/120
DAVACI :
DAVALI :

Taraflar arasındaki alacak davasının mahkemece yapılan yargılaması sonucunda, davanın kabulüne yönelik olarak verilen hükmün, süresi içinde taraf vekillerince temyiz edilmesi üzerine; temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, davalıdan 29.06.2006 tarihli sözleşmeyle konut aldığını, ilan ve broşürlerde yapılacak işlerin birinci sınıf kalitede olacağını vaat edildiğini fakat sitenin ortak alanlarının ve dairelerin iç kısımlarının vaat edilen standartlara uygun olmadığını, dairedeki eksikliklere ilişkin ihtirazi kayıt koyduğunu, bu eksikliklerin halen giderilmediğini ve satın aldığı konutun lüks konut statüsünde olmasına rağmen vaat edilen standartlara aykırı olarak eksik ve ayıplı bir şekilde yapıldığını ileri sürerek eksik ve kusurlu işler ile standartlara aykırı yapımın taşınmazdan beklenen menfaatin sağlanmasını engellemesi nedeniyle şimdilik 1.000,00 TL (ıslahla 8.000,00 TL)' nin davalıdan tahsiline karar verilmesini istemiştir

Davalı, davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, davanın reddine dair verilen kararın temyizi üzerine Yargıtay (kapatılan) 13. Hukuk Dairesi'nin 11.03.2013 tarih ve 2012/27863 Esas 2013/5925 Karar numaralı ilamı ile bozulmuş, mahkemece bozma ilamına uyularak davanın kabulüne karar verilmiş olup; Yargıtay (kapatılan) 13. Hukuk Dairesi'nin 29.05.2018 tarih ve 2015/23076 Esas 2018/6318 Karar numaralı ilamı ile karar bozulmuştur. Mahkemece bozmaya uyularak davanın kabulüne karar verilmiş; hüküm, bu kez taraflar vekillerince temyiz edilmiştir.

1-Mahkemece davanın reddine ilişkin verilen ilk karar, Yargıtay (kapatılan) 13. Hukuk Dairesi'nin 11.03.2013 tarihli ilamı ile bozulmuş, bozmaya uyularak yapılan yargılama sırasında 26.09.2014 havale tarihli ıslah dilekçesiyle davacı talebini arttırmış, mahkemece ıslah edilen talep esas alınarak, davanın toplam 8.031,62 TL üzerinden kabulüne karar verilmiştir. 04.02.1948 tarih, 10/3 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı gereğince bozmadan sonra ıslah yapılması mümkün olmadığı gerekçesiyle karar bozulmuş olup, Mahkemece bozmaya uyularak 1.000,00 TL üzerinden davanın kabulüne karar verilmiştir.

/..

ESAS NO : 2022/709
KARAR NO : 2022/1696

Bilindiği üzere ıslah, taraflardan birinin usule ilişkin bir işlemini bir defaya mahsus olmak üzere kısmen veya tamamen düzeltmesine olanak tanıyan ve karşı tarafın onayını gerektirmeyen bir yoldur. Taraflar ihmal, unutmama, yetersiz bilgi ve benzeri sebeplerle eksik ya da hatalı şekilde iddia ve savunmada bulunmuş olabilirler. Yine, yargılama sırasında meydana gelen gelişmeler neticesinde taraflar yargılamanın başında sundukları iddia ve savunmalarında değişiklik yapma ihtiyacı duyabilirler. Teksif ilkesinin sert bir biçimde uygulanması ve belli bir zaman kesitinden sonra taraflara iddia ve savunmada değişiklik yapma imkânının tanınmaması halinde, şekilcilik esası engeller hale gelir ve yargılamanın adaletli bir karar ile sonuçlanmama tehlikesi doğabilir. Bu noktada ıslah, iddia ve savunmanın değiştirilmesi yasağı başladıktan sonra tarafların kendi usul işlemlerini kısmen ya da tamamen değiştirmelerine imkân tanımak suretiyle, Medeni Usul Hukukunun katı şekilciliğini yumuşatan ve adaletli bir yargılamanın tesis edilmesini sağlayan bir kurum olarak Hukukumuzda ön plana çıkmaktadır. Kanundaki koşullara riayet edilmesi durumunda ıslahın sonuç doğurması için tek taraflı irade beyanı yeterli olacak, mahkemenin veya karşı tarafın rızası aranmayacaktır. HMK'da ıslah ile ilgili öngörülen koşullardan biri de zamanla ilgilidir. HMK'nın 177/1.maddesinde tahkikatın sona ermesine kadar ıslaha başvurulabileceği düzenlenmiştir. ıslahın zaman bakımından sınırı, bozmadan sonra ıslahın yapıp yapılamayacağı meselesi ile doğrudan alakalıdır. Bu noktada yargılamanın hangi aşamasına kadar ıslahın mümkün olacağını daha net ortaya koymak için tahkikat kavramının ve tahkikatın ne zaman başlayıp ne zaman sona erdiğinin üzerinde durmak uygun olacaktır.

Tahkikat, yazılı yargılama usulünde de basit yargılama usulünde de ön inceleme aşamasının sona ermesi üzerine başlamaktadır. HMK'nın 147. maddesinde ön inceleme aşamasının tamamlanmasından sonra tarafların tahkikat için duruşmaya davet edileceği düzenlenmiştir. Tarafların duruşmaya çağırılmasıyla tahkikat başlayacaktır.

Tahkikat evresi, taraflar arasındaki ihtilafı vakıaların incelenip hakikatin ortaya çıkarılması için yapılan işlemlerin zaman itibariyle işgal ettiği yargılama aşamasıdır. Mahkeme bu aşamada tarafların talep sonucunu dayandırdıkları, davanın halli bakımından önem taşıyan ve ön inceleme tutanağında çekişmeli olarak belirtilen vakıaların, yine kural olarak tarafların sunduğu deliller çerçevesinde doğruluğunu araştırır. Taraflarca getirilen delillerin değerlendirilmesi ve ispat faaliyeti neticesinde uyuşmazlığın aydınlanmasıyla birlikte, Hâkimin davayı sonlandıracak kararı vermesi mümkün hale gelmektedir. Bu yönüyle tahkikat, davanın en önemli ve uzun aşaması olarak nitelendirilmektedir. Tahkikat aşamasından sonra taraflara yargılama ile ilgili son sözlerinin sorulacağı sözlü yargılama aşamasına geçilecek ve ardından mahkeme nihai kararını verecektir. HMK'nın "Tahkikatın Sona Ermesi" başlığı altındaki 184. ve 185. maddelerinde, tahkikatı gerektiren bir husus kalmadığında Mahkemenin, tahkikatın bittiğini taraflara teslim edeceği düzenlenmiştir. Tahkikat aşamasının bitimi bu teslim ile birlikte gerçekleşecektir.

Bu bağlamda, 22.07.2020 yürürlük tarihli 7251 sayılı Kanun ile değişen 6100 sayılı HMK'nın 177/2. maddesinde: "Yargıtayın bozma kararından veya bölge adliye mahkemesinin kaldırma kararından sonra dosya ilk derece mahkemesine gönderildiğinde, ilk derece mahkemesinin tahkikata ilişkin bir işlem yapması halinde tahkikat sona erinceye kadar da ıslah yapılabilir. Ancak bozma kararına uymakla ortaya çıkan hukuki durum ortadan kaldırılamaz." düzenlemesine yer verilerek bozmadan sonra ıslah konusuna yasal açıklık getirilmiştir.

.../...

ESAS NO : 2022/709

KARAR NO : 2022/1696

Bu noktada aydınlatılması gereken diğerk bir husus da usulü kazanılmış hak kavramıdır. Karar tarihinde yürürlükte olan 6100 sayılı HMK'da (ayrıca mülga 1086 sayılı HUMK içeriğinde) "usulü kazanılmış hak" kavramına ilişkin açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu kurum, davaların uzamasını önlemek, hukuki alanda istikrarı sağlamak ve kararlara karşı genel güvenin sarsılmasını önlemek amacıyla Yargıtay uygulamaları ile geliştirilmiş, öğretilde kabul görmüş ve usul hukukunun vazgeçilmez ana ilkelerinden biri haline gelmiştir. Usulü müktesep hak, anlam itibariyle, bir davada, mahkemenin ya da tarafların yapmış olduğu bir usul işlemi ile taraflardan biri lehine doğmuş ve uyulması zorunlu olan hakkı ifade etmektedir.

Mahkemenin, Yargıtay'ın bozma kararına uyması ile bozma kararı lehine olan taraf yararına bir usulü kazanılmış hak doğabileceğı gibi, bazı konuların bozma kararı kapsamı dışında kalması yolu ile de usulü kazanılmış hak gerçekleşebilir. Yargıtay tarafından bozulan bir hükmün bozma kararının kapsamı dışında kalmış olan kısımları kesinleşir. Bozma kararına uymuş olan mahkeme kesinleşen bu kısımlar hakkında yeniden inceleme yaparak karar veremez. Bir başka anlatımla, kesinleşmiş bu kısımlar, lehine olan taraf yararına usulü kazanılmış hak oluşturur (04.02.1959 gün ve 13/5 sayılı YİBK).

Kazanılmış haklar "Hukuk Devleti" kavramının temelini oluşturan en önemli unsurlardandır. Kazanılmış hakları ortadan kaldırıci nitelikte sonuçlara yol açan yorumlar Anayasa'nın 2. maddesinde açıklanan "Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir" hükmüne aykırılık oluşturacağı gibi toplumsal kararlılığı, hukuksal güvenceyi ortadan kaldırır, belirsizlik ortamına neden olur ve kabul edilemez.

Yargıtay içtihatları ile kabul edilen "usulü kazanılmış hak" olgusunun, bir çok hukuk kuralında olduğu gibi yine Yargıtay içtihatları ile geliştirilmiş istisnaları bulunmaktadır. Örneğın Mahkemenin bozmaya uymasından sonra yeni bir içtihadı birleştirme kararı (09.05.1960 gün ve 21/9 sayılı YİBK) ya da geçmişte etkili yeni bir kanun çıkması karşısında, Yargıtay bozma ilamına uyulmuş olmakla oluşan usulü kazanılmış hak hukukça değerk taşımayacaktır.

Usulü kazanılmış hakkın hukuki sonuç doğurabilmesi için; bir davada ya taraflar ya mahkeme ya da Yargıtay tarafından açık biçimde yapılmış olan ve istisnalar arasında sayılmayan bir usul işlemi ile taraflardan biri lehine doğmuş uyulması zorunlu olan bir hakkın varlığından söz edilebilmesi gerekir. (HGK.nun 12.07.2006 T., 2006/4-519 E, 2006/527 K, 03.12.2008 T., 2008/10-730 E., 2008/732 K.) Zira usulü kazanılmış hak ilkesi kamu düzeniyle ilgilidir. (09.05.1960 T., 21/9; 04.02.1959 gün 13/5 sayılı İçtihadı Birleştirme kararı)

Somut olayda, ilk derece Mahkemesince bozma ilamına uyularak, açılan davanın kabulüne, (ıslahtan önceki talebi gereğı) 1.000,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiz ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Buna göre, 28.07.2020 yürürlük tarihli 7251 sayılı Kanun ile değışen 6100 sayılı HMK'nın 177/2. maddesi ile Yargıtayın bozma kararından sonra tahkikata ilişkin bir işlem yapılması halinde, tahkikat sona erinceye kadar da ıslah yapılabileceğine dair açık düzenleme yapıldığı gözetilerek, yukarıda açıklandığı üzere usulü kazanılmış hakkın istisnası niteliğindeki yasa değışikliğı uyarınca karar verilmesi gerektiğinden, mahkemece davacı tarafın bozma sonrası ıslahına değerk verilip tekrar değerklendirilerek hüküm tesis edilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi, usul ve yasaya ayakırı olup bozmayı gerektirmiştir.

.../....

ESAS NO : 2022/709

KARAR NO : 2022/1696

2-Bozma sebebine göre, davalının tüm temyiz itirazlarının bu aşamada incelenmesine gerek görülmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda 1. bentte açıklanan nedenle temyiz edilen kararın davacı yararına **BOZULMASINA**, 2. bent gereğince davalının tüm temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik yer olmadığına, peşin alınan temyiz harcının istek halinde temyiz eden davalıya iadesine, 6100 sayılı HMK'nun geçici madde 3 atfıyla 1086 sayılı HUMK'nın 440. maddesi gereğince kararın tebliğinden itibaren 15 günlük süre içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 02/03/2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
M. DUMAN	H. KANIK	E. ATEŞ	Ö. KERKEZ	İ. ULUKUL

Davacı	Davalı
<u>MUAF</u>	<u>59,30 TL PHİ</u>

BB/GN

Karşılaştırıldı: